

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 370/2023
25.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Мирољуба Томића, Татјане Вуковић, Невенке Важић и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 4. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Бошка Балчаковића, поднетом против правноснажних пресуда Апелационог суда у Београду Кж1 223/22 од 06.09.2022. године и Кж3 21/22 од 13.01.2023. године, у седници већа одржаној дана 25.04.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Бошка Балчаковића, поднет против правноснажних пресуда Апелационог суда у Београду Кж1 223/22 од 06.09.2022. године и Кж3 21/22 од 13.01.2023. године, у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9) Законика о кривичном поступку, док се захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у преосталом делу **ОДБАЦУЈЕ**.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду К 1453/21 од 19.01.2022. године, окривљени АА, ослобођен је од оптужбе да је извршио кривично дело тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 4. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ. Оштећени су на основу члана 258. став 3. ЗКП, упућени на парнични поступак ради остваривања имовинскоправног захтева. Истом пресудом је одлучено је да трошкови кривичног поступка и паушал падају на терет буџетских средстава суда, на основу члана 265. став 1. ЗКП.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 223/22 од 06.09.2022. године, усвајањем жалбе јавног тужиоца Другог основног јавног тужилаштва у Београду, првостепена пресуда је преиначена, тако што је другостепени суд окривљеног АА, огласио кривим због кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 4. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ и осудио на казну затвора у трајању од шест месеци, уз примену мере електронског надзора, која казна се има извршити тако што ће је окривљени издржавати у просторијама у којима станује

на означеној адреси и које не сме напуштати, осим у случајевима прописаним Законом о извршењу ванзаводских санкција и мера, а да ће суд, уколико окривљени једном у трајању преко шест часова или два пута у трајању до шест часова, самовољно напусти просторије у којима станује, одредити да остатак казне издржи у Заводу за извршење казне затвора. Окривљеном је, применом одредбе члана 86. КЗ, изречена мера забрана управљања моторним возилом „Б“ и „Ц“ категорије у трајању од три месеца, рачунајући од дана правноснажности пресуде, с тим да се време проведено на издржавању казне не урачунава у време трајања мере. Оштећене ББ и ВВ су упућене да имовинскоправни захтев остваре у парничном поступку, сходно члану 258. став 4. ЗКП. Окривљени АА је обавезан да на име паушала плати суду износ од 20.000,00 динара, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења, док ће суд о висини трошкова кривичног поступка, које је окривљени дужан да плати, одлучити накнадно посебним решењем.

Пресудом Апелационог суда у Београду КжЗ 21/22 од 13.01.2023. године, одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног, а другостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда Апелационог суда у Београду захтев за заштиту законитости је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Бошко Балчаковић, због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 7), члана 438. став 2. тачка 2) и 3), члана 439. тачка 1) и члана 440. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд побијане пресуде укине и предмет врати другостепеном суду на поновно одлучивање.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног је неоснован у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, док је у преосталом делу недозвољен и нема прописан садржај.

Бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости указује да је оптужним предлогом јавног тужиоца Другог основног јавног тужилаштва у Београду Кт 6857/12 од 07.09.2020. године, окривљеном стављено на терет постојање основане сумње да је „започео радњу кретања уназад у саобраћају на путу пре него што се уверио да радњу може да изврши на безбедан и прописан начин, да постави себи помагача,...“, из којих навода, према ставу одбране, произлази да је јавни тужилац навео обавезу постављања помагача сматрајући исту елементом бића предметног кривичног дела, те да је другостепени суд, изостављањем овог дела оптужбе, учинио битну повреду одредаба кривичног поступка, због чега је доведен у питање идентитет оптужбе и пресуде. Према наводима захтева, у трећестепеној одлуци, суд је нашао да су жалбени наводи браниоца окривљеног неосновани из разлога прописаних одредбом члана 32. став 3.

ЗОБС-а на путевима, на који начин су, такође, прекорачене границе оптужбе, имајући у виду да је окривљеном стављена на терет повреда одредбе члана 32. став 2., а не став 3. ЗОБС-а на путевима.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног којима се указује на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, Врховни касациони суд је оценио као неосноване, из следећих разлога:

Према одредби члана 420. став 1. ЗКП, пресуда се може односити само на лице које је оптужено и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници. Дакле, из цитиране законске одредбе произлази да између оптужбе и пресуде мора постојати идентитет и подударност у погледу субјективне и објективне истоветности дела, а евентуалне измене чињеничног описа дела у изреци пресуде морају остати у границама чињеничног основа из оптужбе, тачније у границама оних чињеница и околности на којима се оптужба заснива.

Из списка предмета произлази да је окривљеном АА, оптужним предлогом јавног тужиоца Другог основног јавног тужилаштва у Београду Кт 6857/12 од 07.09.2020. године стављено на терет извршење кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 4. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ, због постојања оправдане сумње да је угрозио јавни саобраћај и довео у опасност живот људи не придржавајући се прописа из члана 32. став 3. (омашком у оптужном акту је означен став 3. уместо става 2) Закона о безбедности саобраћаја на путевима („Сл. гласник РС“, бр.41/2009, 53/2010 и 101/2011), на тај начин што је управљајући означеним теретним возилом започео радњу кретања возилом уназад у саобраћају на путу пре него што се уверио да радњу може да изврши на безбедан и прописан начин, да постави себи помагача, услед које непрописне вожње окривљеног је наступила смрт оштећеног.

Поређењем чињеничног описа предметног кривичног дела датог у диспозитиву оптужног акта и чињеничног описа дела из изреке другостепене пресуде, закључује се да је суд из изреке пресуде изоставио наводе „да постави себи помагача“.

По налажењу Врховног касационог суда цитираном изменом чињеничног описа кривичног дела из оптужног акта, суд није прекорачио оптужбу, односно није повредио објективни идентитет оптужбе и пресуде, већ је на наведени начин постојећи опис кривичног дела, везано за непрописну вожњу окривљеног супротно одредби члана 33. став 2. ЗОБС-а на путевима („Сл. гласник РС“, бр.41/2009, 53/2010 и 101/2011), само ускладио са чињеничним стањем утврђеним на главном претресу изостављајући наведено нечињење окривљеног, будући да дужност отпочињања радње кретања возилом уназад уз помоћ другог лица није ни предвиђена бланкетном нормом наведеном у диспозитиву оптужног акта, при чему је чињенични опис дела као у изреци пресуде остао у границама чињеничног основа оптужбе, односно у границама оних чињеница и околности на којима се оптужба заснива.

Дакле, Врховни касациони суд налази да наведена измена чињеничног описа кривичног дела у изреци пресуде окривљеног није довела у тежи процесноправни положај, па следствено изнетом, а насупрот наводима захтева, објективни идентитет између оптужбе и пресуде није повређен.

Врховни касациони суд је оценио као неосноване и остале наводе захтева за заштиту законитости браниоца којима образлаже исту повреду закона полемишући са разлозима из образложења пресуде Апелационог суда у Београду, као суда трећег степена, имајући у виду да се прекорачење оптужбе у смислу члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, може учинити само у изреци, а не и у образложењу пресуде. Наиме, суд у изреку пресуде није унео чињенице и околности везане за радњу извршења дела, које нису биле садржане у диспозитиву оптужног акта, па ни то да је окривљени био дужан да управља возилом у складу са одредбом члана 32. став 3. ЗОБС-а на путевима, већ је то изнето у образложењу пресуде суда трећег степена у оквиру оцене жалбених навода одбране, на који начин оптужба није прекорачена.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је оценио као неосноване наводе захтева браниоца окривљеног којима се указује да је побијаним правноснажним пресудама учињена повреда закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Бранилац окривљеног АА у захтеву за заштиту законитости истиче и повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП са образложењем да је суд приликом одлучивања занемарио чињенице да је окривљени радњу кретања камионом ходом уназад отпочео два минута пре тренутка саобраћајне незгоде, што произлази из налаза и мишљења вештака саобраћајне струке, затим да у тренутку отпочивања наведене радње иза возила окривљеног није било никога, како је то у свом исказу навео сведок ГГ, као и то да се на камиону приликом кретања у рикверц укључују пиштаљка и лампа, у циљу упозорења свих лица у близини да се возило креће уназад, које чињенице, према ставу одбране, упућују на закључак да је возња уназад започета на безбедан начин и да самим тим бланкетна норма из члана 32. став 2. ЗОБС-а на путевима није повређена, а да је оштећени својим понашањем – изласком на трасу, којом се камион већ кретао малом брзином, проузроковао настанак опасне ситуације у саобраћају. Поред изнетог, бранилац у захтеву наводи и то да је другостепени суд очигледно занемарио претпоставку невиности, будући да је пресуду засновао на ничим доказаној тврдњи да је окривљени пропустио да се увери да радњу може да изврши на безбедан начин, не прихватајући одбрану окривљеног да је пре стартовања камиона исти обишао и уверио се да је путања чиста, а која тврдња окривљеног ниједним доказом није оповргнута.

По налажењу овог суда, бранилац окривљеног, иако се формално позива на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, изнетим наводима захтева оспорава оцену доказа од стране суда износећи сопствено виђење догађаја и своје чињеничне закључке, другачије од утврђених у побијаним пресудама, на којима заснива став да дело за које је окривљени оптужен није кривично дело, чиме указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреду закона из члана 440. ЗКП.

Поред изнетог, бранилац у захтеву указује и на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, наводима да су разлози пресуде противречни изреци као и да су

исти потпуно нејасни и у знатној мери противречни. Бранилац у захтеву, даље, истиче да суд трећег степена, није оценио жалбене наводе браниоца којима је указивано на непостојање образложења у другостепеној пресуди у погледу узрочне везе између евентуалног кршења саобраћајних прописа из бланкетне норме и наступеле последице, којим наводима се, по оцени овог суда, указује на повреду закона из члана 460. ЗКП.

Према наводима захтева правноснажном пресудом учињена је и повреда закона из члана 438. став 2. тачка 3) ЗКП, јер је суд у току главног претреса неправилно применио одредбу процесног закона.

Како чланом 485. став 4. ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени и његов бранилац, сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека, због повреда закона из члана 440, члана 438. став 2. тачка 2) и 3) и члана 460. ЗКП, Врховни касациони суд је захтев браниоца окривљеног АА, у овом делу оценио као недозвољен.

У захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног нумерише и повреду закона из члана 438. став 1. тачка 7) ЗКП, која је законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца, али наводи захтева не садрже образложење у чему се та повреда састоји.

Сходно изнетом, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у делу који се односи на наведену повреду закона, нема законом прописан садржај, у смислу одредбе члана 484. ЗКП, која налаже обавезу навођења разлога за подношење захтева за заштиту законитости, што у случају подношења захтева због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, подразумева не само означавање повреде због које се захтев подноси, већ и образложење у чему се та повреда конкретно састоји.

Врховни касациони суд, према изричитој одредби члана 489. став 1. ЗКП, испитује правноснажану одлуку и поступак који је претходио њеном доношењу у оквиру разлога (члан 485. став 1. ЗКП), дела и правца побијања, који су истакнути у захтеву, и није овлашћен да по службеној дужности оцењује у чему се конкретно огледа истакнута повреда закона.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. и члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар – саветник
Весна Веселиновић,с.р.**

**Председник већа – судија
Бата Цветковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

